

Univerzita Karlova v Praze

Prof. PhDr. Jiří K u t h a n, DrSc.
Jiri.Kuthan@ktf.cuni.cz

Filozofická fakulta
nám. Jana Palacha 2
116 38 PRAHA 1
proděkan pro vědu

<http://www.ff.cuni.cz>

tel.: 220 181 374, fax: 221 619 310

Katolická teologická fakulta
Ústav dějin křesťanského umění
Thákurova 3
160 00 PRAHA 6
vedoucí katedry

<http://www.ktf.cuni.cz>

Č. j.: 128/07

V Praze dne 20. 1. 2007

Věc: Posudek disertační práce

Jan Klípa:

Kapitoly z deskové malby krásného slohu.

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2006

Disertační práce je zejména ve své druhé části věnována vztahu mezi deskovým malířstvím v Rakousku a deskovým malířstvím v Čechách, respektive problematice vztahu mezi dvěma velkými středoevropskými uměleckými centry Prahou a Vídní v období 1400-1440. Ve svém výkladu nezůstává omezen jen na takto vytčené časové hranice. Nebylo totiž možné se vyhnout pohledu nazpátek, do druhé poloviny 14. století, protože tvorba na dvoře Karla IV. a na dvoře Habsburků – Rudolfa IV. (1358-1365) a Albrechta III. (1365-1395) namnoze rezonuje ve stylu malířské produkce doby “okolo roku 1400“ a v desetiletích následujících.

Konstituování velkých uměleckých center Prahy a Vídně, otázka do jaké míry byla jejich umělecká tvorba svébytná a jakou podobu měly jejich vzájemné vztahy je již dlouho předmětem vědeckého diskursu. Vedle Prahy a Vídně ovšem ve středoevropském prostoru hrála nemalou roli i další významná ohniska – za jiné tu lze vzpomenout uherskou Budapešť (a vedle toho i Vratislav, sféra řádu německých rytířů atd.). Otázky, které byly na ose Praha - Vídeň v literatuře kladeny, se zdaleka netýkaly jen malířské produkce, ale (a snad především) i architektury a sochařství, zejména sochařství spjatého s dílem velkých hutí – svatovítské v Praze a svatoštěpánské ve Vídní (Albert Kutal, Jaromír Homolka, Gernard Schmidt ad.). Stále výraznější se jeví potřeba uvnitř oboru dějiny umění překročit staré badatelské hranice vytyčené mezi jednotlivými druhy umělecké produkce, tak jak je vytvořila potřeba rostoucí vědecké specializace a hlubokého znalectví. Z pozice pražského bádání lze pocítovat i velký

nedostatek v moderním ocenění významu pražského centra v době mezi rokem 1400 a počátkem husitské revoluce. Jako adekvátní se nejeví někdy výslovně, jindy mlčky vyslovovaný předpoklad, že v letech druhé poloviny vlády Václava IV. umělecká potence Prahy klesala.

Předložená disertace se ve vytyčené oblasti vyrovnává s řadou těchto a dalších problémů. Opírá se o poctivou znalost materiálu, vyniká dobrým viděním uměleckých děl, přináší jejich pěkně formulované charakteristiky i vzájemná srovnání. Někdy až v nenápadné podobě tu přichází dobré postřehy a korektury dosavadního bádání. To vše sympatickým způsobem vytváří celistvější obraz, který patrně bude spolehlivým východiskem budoucích úvah.

Ale snad ještě více bych chtěl vyzdvihnout rozsáhlou vstupní část práce (s. 5-117). Zde je podána analýza dosavadního střeoevropského a dílem i evropského bádání o umění v době „kolem roku 1400“. Tato část disertace je nadmíru pěkným přínosem k historii oboru dějiny umění. Podařilo se tu úspěšně charakterizovat proměny a posuny ve vidění umělecké tvorby nejen v tomto období a současně analyzovat osobní přínos zahraničních i českých badatelů. Autor disertace tu nezapře své pražské školení. Protože hodnocení tohoto období je už dlouho záležitostí mezinárodní rozpravy, bylo by snad možné na některých místech i více ocenit přínos některých zahraničních badatelů, než jak je v disertaci podán (tak mimo jiné a především Gerhard Schmidt). Nabízí se tu samozřejmě i možnost (a potřeba) v budoucnu více reflektovat to, jak se všechny historické a sociální katastrofy, posuny a proměny, jimiž za posledních sto let střední Evropa prošla, vtiskly do tvářnosti uměleckohistorické medievistiky, jejíž zájem je jen zdánlivě tak vzdálen od proudů moderního světa.

Závěrem bych chtěl zdůraznit, že předložená disertace je původním a cenným badatelským výkonem ve sféře, která je předmětem dlouhodobého mezinárodního zájmu. Navíc pak se oponent bohužel neseťkává příliš často s tím, že by byla práce napsána tak brilantním a kultivovaným jazykem, jak je tomto v tomto případě. I tato stránka věci velmi pozitivně vypovídá o způsobu myšlení a uvažování předkladatele.

S radostí doporučuji předkládanou práci k úspěšně obhajobě.

prof. PhDr. Jiří Kuthan, DrSc.
proděkan FF UK v Praze

vedoucí Ústavu dějin křesťanského umění KTF UK